

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ

АКАДЕМИЈА УМЕТНОСТИ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

– обавезна садржина – свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику,

а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

ОБРАЗАЦ – 6АУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ	
1.	Датум и орган који је именовао комисију
28.03.2019. Наставно уметничко научно веће Академије уметности у Новом Саду	
2.	Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже уметничке области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и називом факултета – установе у којој је члан комисије запослен:
1. Председник комисије: др ум. Јелена Средановић, ужа уметничка област Графика, 08.09.2016, Академија уметности Нови Сад	
2. Ментор: мр Радован Јандрић, редовни професор, ужа уметничка област Графика, 23.02.2012, Академија уметности Нови Сад	
3. Члан комисије: мр Лидија Среботњак Пришић, редовни професор, ужа уметничка област Нови ликовни медији, 20. 11. 2003, Академија уметности Нови Сад.	
4. Члан комисије: мр Зоран Годовић, редовни професор, ужа уметничка област Графика, 03.07.2003, Академија уметности Нови Сад.	
5. Члан комисије: мр Бранимир Карановић, професор емеритус, ужа уметничка област Фотографија, 26.05.2016, Факултет примењених уметности Београд	
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ	
1.	Име, име једног родитеља, презиме:
Александар, Милан, Ботић	
2.	Датум и место рођења, општина, република:
19.03.1972. Суботица, Србија	
3.	Назив факултета, назив студијског програма основних академских студија и стечени стручни назив:
Академија уметности Нови Сад; студијски програм Ликовна уметност, група за ликовне уметности и педагогију, подгрупа за графику; дипломирани графичар - професор ликовне културе	

4. Назив факултета, назив студијског програма мастер академских студија и стечени академски назив:
/
5. Назив факултета, назив магистарске тезе и датум одбране:
Академија уметности Нови Сад, <i>Хроника градског живота</i>, 25.06.2002. године
6. Уметничка област из које је стечено академско звање магистра наука:
Ликовна уметност, графика
1. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија:
2015. Ликовна уметност
III НАСЛОВ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА
<i>Гестови градске свакодневице - препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику</i>
IV ОПИС ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА
Навести кратак садржај са назнаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.
Докторски уметнички пројекат под називом <i>Гестови градске свакодневице - препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику</i> , кандидата Александра Ботића чини практичан део рада, циклус од 18 графика приказаних на изложби у <i>Архиву Војводине</i> и писани део рада који чини: број поглавља 15 / потпоглавља 32 / страница 114 / слика 56 / референци 49.
Структурална подела писаног дела рада по садржају:
Кључна документацијска информација
Key word documentation
РЕЗИМЕ
ABSTRACT
1. УВОД
1.1. Истраживање
1.2. Циљ истраживања
1.3. Истраженост теме
2. УТИЦАЈИ НА УМЕТНИЧКО-СТВАРАЛАЧКИ ПРОЦЕС
2.1. Уметничко-стваралачки процес – питање инспирације и талента
2.2. Унутрашњи и спољашњи утицаји
2.3. Утицај окружења
3. АПСТРАКТНА УМЕТНОСТ
3.1. Апстрактни експресионизам
3.2. Гест и гестуална слика
3.3. Случајност
4. ГРАД
4.1. Савремени град
4.2. Градска свакодневица
5. ГРАД И УМЕТНОСТ

5. 1. Графити
 - 5.2. Стрит арт
 - 5.3. Градски пејзаж
 6. МАНИФЕСТАЦИЈЕ ГРАДСКОГ ЖИВОТА У УМЕТНОСТИ
 - 6.1. Ликовна уметност
 - 6.2. Књижевност
 - 6.3. Стрип
 - 6.4. Музика
 7. МОЈА СВАКОДНЕВИЦА
 - 7.1. Утицај стрипа
 8. ЛИЧНА ПОЕТИКА
 - 8.1. Утицај градске свакодневице на личну поетику
 9. СОПСТВЕНИ ПУТ – „ГЕСТОВИ ГРАДСКЕ СВАКОДНЕВИЦЕ“.
 - 9.1. О вишезначности назива „Гестови градске свакодневице“
 - 9.2 Шта је за мене град?
 10. МЕТОДОЛОГИЈА РАДА
 11. ЛИКОВНИ ФЕНОМЕНИ ГРАДСКЕ СВАКОДНЕВИЦЕ
 - 11.1. Рецепција геста свакодневице као уметничког дела
 - 11.2. Градски пејзаж или гест града
 12. ЛИКОВНИ ПОСТУПЦИ
 - 12.1. Цртачке технике и методе
 - 12.2. „Драгоценост“ ђубре
 - 12.3. Припрема за штампу као засебна ликовна целина
 - 12.4. Нагомилавање
 13. ЗАКЉУЧАК
 14. ТЕХНИЧКИ ПОДАЦИ О ИЗЛОЖЕНИМ РАДОВИМА И ИЗЛОЖБИ
 - 14.1. Цртежи – скице за график
 - 14.2. Припрема за штампу
 - 14.3. Штампа
 - 14.4. Изложба
 15. ЗАВРШНА РЕЧ
- ЛИТЕРАТУРА
- БИОГРАФИЈА

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Докторски уметнички пројекат „Гестови градске свакодневице – препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику“, има два сегмента – практични рад, истоимену изложбу графика реализованих у току истраживања и писани рад, који ове графичке листове ставља у контекст уметничког истраживања. Писани део докторског уметничког пројекта, кроз петнаест поглавља систематично приказује постављени тематски оквир уметничког истраживања, његове методе и опис практичног уметничког истраживања. Као једно од полазишта у покушајима разумевања процеса уметничког стваралаштва је тумачење различитих поља утицаја на уметника. Полазећи од личног доживљаја, перцепције

ликовних феномена градске свакодневице и њиховог препознавања у актуелном ликовном раду, аутор у овом истраживању указује на важност утицаја из окружења, како његових визуелних, ликовних појава, тако и невидљивих карактеристика градског живота на стваралачку личност и истиче их као најзначајније факторе који утичу на формирање уметничке поетике.

У уводном делу кандидат нас упознаје да је у средишту докторског уметничког пројекта истраживање ликовних феномена града и видљивих гестова урбаног окружења, као и анализа њиховог утицаја на личну поетику. Аутор наводи да препознаје аналогију између ликовних феномена у окружењу и властитог ликовног поступка и опредељује се за дубље истраживање те повезаности. На крају поглавља кандидат истиче да је циљ истраживања: анализа, разумевање и објашњење сопственог рада, гестуалног цртежа и његово поновно тумачење као „геста свакодневице“, препознатих, забележених и у медију графике пренесених ликовних феномена који свакодневно настају и нестају пред ауторовим, али и пред очима других житеља у градским срединама.

У другом поглављу, под називом *Утицаји на уметничко-стваралачки процес*, кандидат поставља питање тумачења различитих фактора који утичу на уметника и његов рад. Аутор наводи да су у троуглу уметности који чине уметник, уметничко дело и рецепција уметничког дела, управо личност уметника и мотиви његовог стваралаштва најзагонетнији и најтеже рационално објашњиви. Указујући на разноликост утицаја на личну поетику аутор цитира наводе Брајана Талбота: „Питање које се најчешће поставља писцима гласи: ’Одакле добијате идеје?’ Идеје, наравно, долазе одасвуд: из свега што чујете и видите, свега што прочитате или искусите.“ Аутор закључује да је суштина да уметник, па и ликовни уметник, себе и свој психолошки склоп изражава кроз уметнички рад који је збир сложених фактора. С једне стране стоји унутрашње – све што чини његову личност и карактер; с друге је све оно што споља утиче на њега – друштвени, политички, економски, културолошки и други феномени на које реагује у складу са својом личношћу. Аутор посебно истиче да окружење својим визуелним, ликовним појавама али и својим невидљивим карактеристикама утиче на личност уметника и његову поетику.

У трећем поглављу, насловљеном *Апстрактна уметност*, аутор указује на различита теоријска тумачења апстрактне уметности за које сматра да их његов рад на одређени начин обједињује. Иако су његови радови утемељени у реалним визуелним сензацијама које за собом остављају град и градска свакодневица, аутор сматра да они у свом коначном изгледу имају све карактеристике апстрактне уметности. У потпоглављу *Апстрактни експресионизам* аутор представља феномен овог сликарског правца са одређеним примерима уметника и наводи како су елементи апстрактног експресионизма, како они који се односе на стваралачки рад, тако и они који се тичу разумевања феномена овог сликарског правца, присутни и у његовом актуелном ликовном раду. У даљој анализи у потпоглављу *Гест и гестуална слика* аутор констатује да је гест као збир подсвесног, оног што претходи мисли и призива је, и свесног, оног што је стечено и научено, важан елемент у његовим радовима који припадају докторском уметничком пројекту. Гест у контексту његовог рада односи се и на ликовне феномене које град својим постојањем ствара и препушта људима који у њему живе, који желе или су у стању да их препознају – неконтролисане трагове свакодневног живота: отисци точкава на асфалту, флеке прскања, пукотине, отпаци... У потпоглављу *Случајност* аутор

отвара питање до које мере случајност одређује коначан изглед артикулисаног уметничког дела и да ли је могуће настанак једне слике објаснити искључиво или пре свега случајем. Он се у свом ликовном раду највише ослања на случај и наводи да је коришћење случајности често основа или подлога за осмишљено уметничко дело.

Како су се градови развијали и мењали кроз време, од зачетка урбанизације у Месопотамији до данашњег савременог града, тако се мењала и комплексност градске свакодневнице и схватање појма града, на шта аутор указује у четвртом поглављу *Град*.

У петом поглављу – Град и уметност – аутор анализира град као део уметности, места њеног догађања, са улицама претвореним у уметничку сцену, али и тло на коме се уметност ствара, одвија и живи – град као место контекстуалне уметности, као мотив урбаног пејзажа, као бескрајна разноврсност ликовних елемената организованих у уметност стрит-арта али и као отворена и свима доступна галерија за поруке графита. Анализирајући различите примере, почев од графита, стрит арта до градских пејзажа аутор закључује да његов ликовни рад у себи сабира делове тих естетика.

Град одувек фасцинира уметнике који су то изразили на својим делима – у ликовној уметности, књижевности, стрипу и музици – о чему аутор пише у шестом поглављу *Манифестација градског живота у уметности* наводећи примере дела која су имала утицај на њега као ствараоца.

У поглављу *Моја свакодневница* аутор анализира синергијски утицај различитих попултурних, субкултурних и уметничких продуката као што су стрипови, рокенрол, филмови или ТВ серије, које су као моћна средства комуникације утицале на самог аутора и у чијем раду се преплићу и развијају сви ти елементи утицаја.

У поглављу Лична поетика аутор анализира раније циклусе графика насталих 1995. и 1996. и циклус „Хроника градског живота“ (реализована 2002) у којима је такође препознатљив утицај градске свакодневнице на личну поетику. Након тих серија уследио се циклус радова под називом „Будалићи“ од 2000. до 2006, у којој је град, центар бирократске, политичке, а самим тим и сваке друге моћи, представљен посредно: иронично, кроз лица људи – политичара, карикатуре лажова са тада актуелних предизборних плаката и билборда. У следећој серији графика, обухваћених изложбом „Линије менталних стања“, реализованих у техници линореза од 2008. до 2015, аутор се бавио ликовним представама менталних стања савременог градског човека. Град је у њима присутан својим унутрашњим, невидљивим „бићем“ и представљен кроз различита ментална стања која ствара својим прецизним начином функционисања. Анализа циклуса који су претходили докторском уметничком пројекту потврђује изузетан значај који градска свакодневица има за ауторову личну поетику.

У деветом поглављу Сопствени пут – „гестови градске свакодневице“ аутор конкретизује тематски оквир дат кроз наслов докторског уметничког и објашњава вишезначност првог дела наслова „Гестови градске свакодневице“ који се може тумачити двојачко: прво, као гест у ликовном смислу који је створила градска свакодневица и коју је уметник препознао, перципирао и спровео у уметничко дело (не обавезно тим редоследом), друго, као гестуални цртеж који је створио ликовни уметник под утицајем градске свакодневице, у смислу да је укупно окружење, кроз личност уметника-ствараоца, створило аутентично уметничко дело.

У поглављу Методологија рада кроз потпоглавља: 1. *Ходам, возим бицикл, Гледам испред и око себе, запажам*, 3. *Перципирам*, 4. *Цртам без намере да представим нешто конкретно што сам успут видео*, 5. *На својим цртежима препознајем ликовне феномене из окружења*,

како у коначном изгледу тако и у самом поступку, аутор детаљно објашњава методе свог уметничко истраживачког рада, поступке који имају непромењив и логичан след у практичном раду, тако и у интимном, личном доживљају ликовних сензација из окружења.

У поглављу *Ликовни феномени градске свакодневнице* аутор се осврће на тренутак када је почео на одређене ликовне феномене у свом окружењу да гледа као на аутентична уметничка дела што је даље одредило потребу истраживања и поимања утицаја града и градског окружења на његову поетику. Ликовне феномене које је уочавао на својим ранијим цртежима почео је да поима као артефакте, пронађене на месту где их је град својим животом, постојањем и деловањем створио.

У поглављу *Ликовни поступци* аутор јасно анализира свој рад, и представља цртачке технике и методе које користи. Анализа и интензивна размишљања о препознавању ликовних феномена из окружења, резултирала је уочавањем извесне сличности и дубље повезаности између цртежа и гестова града, како у изгледу тако и у поступку настанка. Користећи исечке, рукописе и бројне случајности на папирима са свог радног стола, најједноставнијим облицима исцртаним брзим, експресивним потезима, на темељу поетике која јој је претходила, аутор је стварао основу за „Гестове градске свакодневнице“.

У Закључку аутор износи своје виђење града као живог бића односно „ликовног ствараоца“ или „гестуалног сликара“, које свакодневно ствара безбројна уметничка дела и пружа их ономе ко је у стању да их види. Град је за њега аутономан, посесиван, саможиви, похлепан, агресиван и незасит организам, док себе види као једног од ретко привилегованих да његову уметност опазу, перципира и на неки ишчашен начин ужива у њој; коначно да и другима скрене пажњу на овај феномен.

У поглављу *Технички подаци о изложеним радовима и изложби* аутор детаљно представља поступке које је користио при изради цртежа и скица за графику, припреме за штампу, самог процеса штампе.

У писаном делу докторског уметничког пројекта аутор је користио богату стручну литературу из области уметности, теорије уметности, естетике, социологије културе, монографије уметника и друге изворе као што су стрипови, музичка дела, филмови и тв серије. Поред тога, писани део рада садржи богату презентацију, бројне примере, фото-документацију процеса прикупљања материјала и извођења рада. У прилогу се налази и биографија аутора.

Практични део уметничког докторског пројекта.

Практичан део докторског уметничког пројекта кандидата Александра Ботића представљен је на изложби *Гестови градске свакодневнице – препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику* у галеријском простору Архива Војводине од 22. априла до 8. маја 2019. године. На изложби је приказано 18 графичких листова од којих су 15 реализовани у техници ситоштампе и 3 у техници ланореза. Изложени на једном месту и поређани у правилан низ, одштампани графички листови, приказују заокружени тематски оквир, конципиран у писаном и практичном делу рада, а то је испитивање ликовних феномена из градског окружења и њихов утицај на личну поетику. Као што је аутор приметио и забележио, сагледаваши први пут све графике у новом контексту, као целину, уметничко истраживање које је предузео добило је оправдање, понудило аргументоване одговоре на теме којима се бавио пишући овај рад и на примерен начин представило развој актуелног ликовног рада.

VI ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Докторски уметнички пројекат Александра Ботића, *Гестови градске свакодневице - препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику*, потврђује и контекстуализује уметнички израз који је овим истраживањем усаглашен текстуалним и практичним делом рада. Кандидат јасно повезује све елементе писаног рада: појмове, цитате, примере, обраду поглавља и потпоглавља, кроз циклус графика представљених на изложби у Архиву Војводине.

VII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

У свом докторском уметничком пројекту кандидат Александар Ботић, веома јасно описује тематику уметничког истраживања. Комисија даје позитивну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања. Рад је проверен у софтверу за детекцију плагијаризма iThenticate, на Академији уметности у Новом Саду, о чему је Комисија извештена путем електронске поште.

VIII КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Експлицитно навести да ли докторски уметнички пројекат јесте или није написан у складу са наведеним образложењем, као и да ли он садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање.

1. Да ли је докторски уметнички пројекат урађен у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторски уметнички пројекат написан је у складу са образложењем које је наведено у пријави теме.

2. Да ли докторски уметнички пројекат садржи све битне елементе

Докторски уметнички пројекат својим насловом, садржајем, писаним и практичним радом, садржи све битне елементе који се захтевају за радове овакве врсте.

3. По чему је докторски уметнички пројекат оригиналан допринос уметности

Разматрајући целокупан докторски уметнички пројекат кандидата Александра Ботића, Комисија је закључила да он представља оригиналан и значајан допринос у конципирању, сагледавању и разумевању савремене уметничке праксе.

4. Недостаци докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат нема недостатака.

IX ПРЕДЛОГ

На основу укупне оцене докторског уметничког пројекта комисија предлаже:

1. да се докторски уметнички пројекат прихвати, а кандидату одобри одбрана;
2. да се докторски уметнички пројекат враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
3. да се докторски уметнички пројекат одбија.

да се Докторски уметнички пројекат под насловом *Гестови градске свакодневице - препознавање ликовних феномена у окружењу и њихов утицај на личну поетику* **прихвати**, а кандидату Александру Ботићу **одобри одбрана**.

НАВЕСТИ ИМЕ И ЗВАЊЕ ЧЛАНОВА
КОМИСИЈЕ

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др ум. Јелена Средановић, доцент Академије
уметности Нови Сад

Радован Јандрић, ред. проф. у пензији Академије
уметности Нови Сад

Лидија Среботњак Пришић, ред. проф. Академије
уметности Нови Сад

мр Зоран Тодовић, ред. Проф. Академија уметности
Нови Сад

Бранимир Карановић, професор емеритус
Универзитета уметности Београд

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.